

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: **J.**, s.r.o., K., B., IČO: X., zastúpeného J., advokátom, M., V., proti žalovanému: **V.**, a.s., K., K., IČO: X., **o zaplatenie 32 954,96 eur (992 801,75 Sk) s prísl.**, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Cob/142/2006-107 zo dňa 28. mája 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **z a m i e t a .**

Trovy dovolacieho konania žalovanému **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I rozsudkom č.k. 29Cb 264/2004-83 zo dňa 26. júla 2006 žalobu v celom rozsahu zamietol, účastníkom nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu 32 954,96 eur (992.801,75 Sk) s prísl. z titulu nezaplatenia faktúry za vykonané práce v súvislosti s ekologickou haváriou v dňoch 21. a 22. 06. 2003, kedy došlo k havárii bieloruského kamióna s návesom v katastri S. okr. R., ktorý bol potencionálne hrozbou ekologickej škody znečistenia

blízkeho vodného zdroja. V., a.s. O. (žalovaný) si na základe protokolu zo šetrenia mimoriadneho ohrozenia vôd zo dňa 11. 06. 2003 na Okresnom úrade odbore životného prostredia v R. objednal dňa 20. 06. 2003 písomnou objednávkou vyslobodzovacie

práce z miesta nehody bieloruského kamióna s návesom u spoločnosti J., s.r.o., B. (žalobcu). Cena bola stanovená dohodou na 1.000.000,- Sk vrátane DPH. Objednávka obsahovala odkladaciu podmienku, že náklady uhradí V., a.s. O. až po obdržaní finančných prostriedkov zo S. ako ním vyfakturovanú náhradu škody vynaložených nákladov. V danom prípade si účastníci dostatočne určili predmet svojich záväzkov. Odkladacia podmienka spôsobuje, že vznik, zmena alebo zánik práv alebo povinností, nastane až vtedy, keď sa splní podmienka. Do splnenia tejto podmienky vládne právna neistota, či platný právny úkon bude, alebo nebude účinný. Napriek tejto neistote sú účastníci týmto právnym úkonom viazaní a musia rátať s tým, že predpokladané účinky nastanú. Účinky takto podmieneného právneho úkonu nastávajú ex nunc, t.j. od okamihu splnenia podmienky. Zo zmluvy je zrejmé, že účastníci záväzkového vzťahu si dohodli čas a spôsob zaplatenia ceny za vykonané práce. V prejednávanej veci je zo zmluvy zrejmé, že účastníci záväzkového vzťahu spôsob zaplatenia ceny za vykonané práce dohodli odchýlne od štandardnej úpravy v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti zakotvenej v § 263 Obchodného zákonníka. Ak bola v zmluve splatnosť ceny viazaná na splnenie odkladacej podmienky, nemôže sa dodávateľ pred jej splnením úspešne domáhať zaplatenia ceny za vykonané práce, aj keď práce boli riadne vykonané. V danom prípade nie je sporné, že v prejednávanej veci nedošlo k splneniu odkladacej podmienky, teda, že žalovaný nedostal úhradu od S. resp. od A., a.s. a preto nenastala ani povinnosť žalovaného zaplatiť cenu za vykonané práce žalobcovi. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v prejednávanej veci nedošlo k splneniu odkladacej podmienky. Z vyššie uvedených dôvodov s poukázaním na citované zákonné ustanovenia súd zamietol žalobu v celom rozsahu. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalovanému ale nevznikli preukázateľné trovy konania, a preto súd rozhodol, že účastníkom nepriznáva náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozsudkom č.k. 2Cob/142/2006-107 zo dňa 28. mája 2007 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 32.954,96 eur (992.764,- Sk) s 12% úrokmi od 01.07.2003 do zaplatenia v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 1.25 eur (37,75 Sk) s príslušenstvom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy prvostupňového konania (5.224,82 eur) 157.403,- Sk na účet právneho zástupcu do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania na účet právneho zástupcu vo výške 717,75 eur) 21.623,- Sk do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Krajský súd v Košiciach dospel k záveru, že súd prvého stupňa, aj keď v podstate správne zistil skutkový stav, nesprávne rozhodol, preto jeho rozhodnutie v časti o zaplatenie 32.954,96 eur (992.764,- Sk) s 12% úrokmi od 01.07.2003 zmenil podľa § 220 ods. 1 O.s.p. a v časti o zaplatenia 1.25 eur (37,75 Sk) potvrdil podľa § 219 O.s.p. Rozdielne právne posúdenie predmetného sporu v porovnaní s napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa je dané rozdielnym právnym názorom na posúdenie veci. Pretože išlo o vzťahy upravené Obchodným zákonníkom, treba prejavy vôle účastníkov konania hodnotiť podľa ustanovenia § 266 Obchodného zákonníka podľa úmyslu konajúcich osôb. Žalovaný vystavením objednávky č. 145/08/2003 zo dňa 20.06.2003 konal v úmysle predísť vážnym ekologickým škodám, ktoré v súvislosti s hore uvedenou haváriou hrozili s vedomím, že uvedené ním objednané práce je povinný žalobcovi zaplatiť. V objednávke bola uvedená aj cena prác vo výške 1,000.000,- Sk. Na základe uvedenej objednávky žalobca práce riadne vykonal, čím vznikla na strane žalovaného povinnosť za vykonané práce žalobcovi zaplatiť. Každý podnikateľský subjekt, ktorý vstupuje do zmluvných vzťahov, si musí byť vedomý, že „zmluvy sa musia plniť“. Bolo a je len vecou žalovaného, akú zmluvu a s kým uzavrel a aké záväzky na seba prevzal. Tým, že žalovaný práce objednal a tieto boli vykonané, vznikla žalovanému povinnosť vykonané práce zaplatiť. Nezaplatenie žalobcom vykonaných prác žalovaný odôvodnil tým, že v objednávke je uvedené, že práce žalovaný uhradí až po obdržaní finančných prostriedkov zo S., ako náhradu žalovaným vyfakturovanej náhrady škody a vynaložených nákladov. S. uhradila žalovanému škodu vo výške

7.236,- Sk, čím bola odkladacia podmienka uvedená v objednávke žalovaného č. 145/08/2003

zo dňa 20. 06. 2003. Z obsahu predmetnej objednávky totiž nevyplýva, že žalovaný uhradí žalobcovi sumu, ktorú mu poskytne S.. Medzi účastníkmi konania bola dohodnutá cena prác 1,000.000,- Sk, preto správne faktúra žalobcu mala znieť na sumu 1,000.000,- Sk a nie 1,000.037,75 Sk. Žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 7.236,- Sk. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 992.764,- Sk v časti o zaplatenie sumy 37,75 Sk s príslušenstvom odvolací súd rozsudok potvrdil. Žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením sumy 992,764,- Sk, preto v súlade s ustanovením § 369 ods. 1 a § 502 Obchodného zákonníka, odvolací súd zaviazal žalovaného k zaplateniu úroku z omeškania od 01. 07. 2003 do zaplatenia vo výške 12% ročne. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a § 224 ods. 1 a 2 O.s.p.

Proti všetkým výrokom rozsudku odvolacieho súdu s výnimkou výroku o zaplatenie sumy 37,75 Sk podal dovolanie žalovaný. Navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. S. poverila šetrením poistnej udalosti – A., a.s. Po skončení šetrenia poistnej udalosti z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poisťovňa uznala náhradu škody vo výške 7.236,- Sk. Výšku poskytnutej náhrady škody odôvodnila tým, že hrozbou ekologickej škody bola len motorová nafta, ktorá sa nachádzala v palivovej nádrži (cca 100 litrov). Poisťovňa priznala len náhradu nákladov na vyčerpanie a odvoz nafty z vraku vozidla. Samotný vrak vozidla nebol podľa poisťovne hrozbou ekologickej škody. Uvedenú čiastku 7.236,- Sk poukázal aj žalobcovi. Žalovaný je toho názoru, že S. zastúpená A., a.s. nesprávne stanovila výšku spôsobenej škody. Výška spôsobenej škody je 1.087.299,75 Sk s prísl. (z toho 94.497,80 Sk nie je predmetom tohto súdneho konania), preto podal voči S. žalobu o zaplatenie 1.087.299,75 Sk s prísl. Vo veci je vedené súdne konanie na Okresnom súde R., č.k. 9C 147/2006, ktoré ešte nie je skončené.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie žalovaného považuje za nedôvodné a žiada ho zamietnuť a priznať žalobcovi trovy právneho zastúpenia.

Napriek podanému návrhu na odklad výkonu rozhodnutia žalovaný dňa 26. 07. 2007 t.j. deň po podaní dovolania zaplatil žalobcovi istinu vo výške 992.764,- Sk, ako aj úroky z omeškania vo výške 482.303,22 Sk a trovy právneho zástupcu žalobcu v sume 157.403,- Sk, ako trovy prvostupňového konania v sume 21.623,- Sk, ako trovy odvolacieho konania, a teda z tohto pohľadu voči žalovanému nemá v zmysle rozsudku Krajského súdu v Košiciach žiadne výhrady. Požiadal Krajský súd v Košiciach opravu zrejmej nesprávnosti, spočívajúcej v chybách v počítaní, kde úspešnému žalobcovi neboli priznané v plnej výške trovy odvolacieho konania a to, pokiaľ sa týka zaplataenia súdneho poplatku vo výške 59.568,- Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O.s.p.) prejednal dovolanie žalovaného podľa § 242 ods. 1 O.s.p. s tým, že dovolanie spĺňa náležitosti dané ustanovením § 241 O.s.p. a jeho prípustnosť je daná podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p.

Predmetom dovolania je právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobu o zaplataenie sumy 32.954,96 eur (992.764,- Sk) s 12% úrokmi od 01. 07. 2003 do zaplataenia vyhovel.

Základnou otázkou pre posúdenie správnosti právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu je, či odvolací súd rozhodol v súlade so zákonom, keď dospel k záveru, že z dôvodu, že S. uhradila žalovanému škodu vo výške 7.236,- Sk, bola odkladacia podmienka uvedená v objednávke žalovaného č. 145/08/2003 zo dňa 20.06.2003 splnená a či vzťahy medzi účastníkmi sú upravené podľa Občianskeho alebo Obchodného zákonníka.

Účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá (ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka).

Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, k zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú (ust. § 34 Občianskeho zákonníka).

Podmienka je odkladacia, ak od jej splnenia závisí, či právne následky úkonu nastanú (ust. § 36 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka).

Podmienka (condicio) je vedľajšie ustanovenie v právnom úkone, ktorým sa právne následky úkonu robia závislé od neistej skutočnosti, o ktorej účastníci právneho úkonu nevedia, či sa splní a kedy sa splní. Pri odkladacej podmienke účinnosť inak platného právneho úkonu (t.j. vznik, zmena alebo zánik právneho vzťahu) nastanú, keď sa splní podmienka.

V danom prípade si žalovaný objednávkou č. 145/08/2003 zo dňa 20.06.2003 objednal u žalobcu vyslobodzovacie práce, čistiace práce a odstraňovanie kontaminovanej pôdy z miesta nehody bieloruského kamióna MAZ 255 s návesom v katastri S., okres R.. Cenu čistiacich prác stanovil dohodou na 1,000.000,- Sk. V objednávke uviedol, že žalobcom vyfakturované náklady uhradí po obdržaní finančných prostriedkov zo S.. Na základe písomnej objednávky žalovaného, vykonal žalobca práce uvedené vo faktúre č. 102003104 zo dňa 25.06.2003, splatnej dňa 30. 06. 2003, znejúcej na sumu 1,000.037,75 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že išlo o vzťahy upravené Obchodným zákonníkom, a preto treba prejavy vôle účastníkov konania hodnotiť podľa ustanovenia § 266 Obchodného zákonníka.

Podľa ust. § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy.

(2) V prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa odseku 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený.

(4) Prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, treba pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila.

Žalovaný vystavením objednávky č. 145/08/2003 zo dňa 20. 06. 2003 bol si vedomý, že uvedené ním objednané práce, v ním stanovenej ceny 1,000.000,- Sk je povinný žalobcovi po ich vykonaní zaplatiť. V objednávke len uviedol, že náklady uhradí po obdržaní finančných prostriedkov od S.. Na základe uvedenej objednávky žalobca práce riadne vykonal, čím vznikla na strane žalovaného povinnosť za vykonané práce žalobcovi zaplatiť. Z obsahu predmetnej objednávky nevyplýva, že žalovaný uhradí žalobcovi sumu, ktorú mu poskytne S..

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto stotožnil aj správnym názorom odvolacieho súdu, že medzi účastníkmi konania bola dohodnutá cena prác 1,000.000,- Sk, preto správne faktúra žalobcu mala znieť na sumu 1,000.000,- Sk a nie 1,000.037,75 Sk. žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 7.236,- Sk, preto správne odvolací súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 32.954,96 eur (992.764,- Sk).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O.s.p.) na základe uvedených skutočností dovolanie označil za nedôvodné a s odkazom na ustanovenie § 243b ods. 1 O.s.p. dovolanie zamietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému žalovanému trovy dovolacieho konania s poukázaním na ust. § 151 ods. 1 O.s.p. nepriznal, pretože si ich v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia nevyčísľil.

P o u č e n i e : **Protí tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.**

V Bratislave 24. februára 2009

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková